

[Erhard Jakobsen.]

de udgifter, som omegnskommunerne i disse år har måttet bære, og som fremover ikke vil formindskes, men snarere forøges, er de selv uden skyld i. Den almindelige befolkningsforskydning fra land til by i forbindelse med den omstændighed, at det egentlige København nu næsten er udbygget, har fremkaldt udviklingen og dermed problemerne og byrderne for omegnskommunerne.

Nu kan man naturligvis sige, at staten i ret stort omfang refunderer udgifterne, men heroverfor må man på den anden side sige, at der dog bliver en hel del tilbage for kommunerne at betale selv, og at de under alle omstændigheder får større byrder at bære end de kommuner, hvor udviklingen er langt svagere eller måske endog er gået i modsat retning. En mere alvorlig side af sagen er det imidlertid, at den stramning, jeg lige talte om, og som vi alle er enige om må opretholdes, rammer disse kommuner og rammer dem særlig hårdt, fordi behovet for nye kommunale anlæg er så stort og så påtrængende.

Jeg tænker her i første række på skolebyggeriet. Dette byggeri er i virkeligheden i omegnskommunerne en integrerende del af boligbyggeriet. Går vi ud fra, at kommunerne, før et nyt byggeri sættes ind, har udnyttet de eksisterende skolers kapacitet fuldtud, er det vel klart, at det nye boligbyggeri simpelthen nødvendiggør et skolebyggeri, i hvert fald når nybyggeriet finder sted i det omfang, som man har set det i Københavns omegn. Det kan ikke være rimeligt, at et skolebyggeri af den art skal begrænses med hensyn til materialer og finansiering på samme måde som enhver anden form for offentlig bygge- og anlægsvirksomhed; bl. a. er der vel grund til at gøre forskel mellem kommuner, hvor man i årenes løb har forsømt at bringe skoleforholdene i orden, og så disse kommuner, hvor det er de ændrede forhold, der nødvendiggør et nyt byggeri. I enkelte kommuner er situationen ved at være den, at man ikke kan skaffe plads for børnene fra de lejligheder, som man står umiddelbart for at skulle opføre, medmindre der gives adgang til større skolebyggeri. Lad mig som eksempel henvise til udviklingen i Hvidovre kommune. Ved skoleårets begyndelse den

1. august i år skulle kommunen skaffe plads til 4 540 elever. Det har man klaret ved bl. a. at udstrække skoletiden til kl. 16. I de kommende år må man regne med at den årlige tilgang af elever vil overstige afgangens med ca. 300. Det store tal skyldes især, at man må regne med en årlig forøgelse på 100 elever som følge af tilflytning til kommunen.

Det hovedsynspunkt, som jeg gerne vil have frem, og som jeg gerne vil have anerkendt, er dette, at man overhovedet ikke kan skille boligbyggeri og skolebyggeri ad, sådan som situationen er i omegnskommunerne i dag, og samme synspunkt kan vel iøvrigt udstrækkes til at gælde enkelte andre byggearbejder, f. eks. synes det nærliggende at betragte opførelse af børneinstitutioner også som et nødvendigt tilbehør til nybyggeriet. Hvor lejen er meget høj, vil det som oftest være nødvendigt, at begge forældre har beskæftigelse ude, og behovet for børneinstitutioner er derfor særlig stort i de kommuner, hvor det store og dyre nybyggeri finder sted. Jeg vil gerne understrege, at vanskelighederne for kommunerne på disse felter ikke alene ligger deri, at de har svært ved at få materialebevilling. Det er også et spørgsmål om de økonomiske byrder, som kommunens indbyggere må bære. I den forbindelse har kommunalfolk derude overfor mig peget på, at det ville betyde en stor lettelse, om den fastsatte afdragsperiode for lån til skolebyggeri kunne forlænges fra de nugældende 28 år til en 40—45 år. Såvidt jeg kan se, ville det være rimeligt, om man under de særlige forhold, der råder derude, imødekom et sådant ønske.

Må jeg som afslutning på disse lokalt betonede bemærkninger lige omtale noget, som sikkert vil have den højtærede socialministers interesse, et eksperiment, som jeg synes der er perspektiv i. Man har i Hvidovre kommune, bl. a. fordi man vanskeligt kan overkomme at indrette særlige institutioner for de ældre medborgere, som ikke kan klare sig selv, iværksat en hjælpeforanstaltning, en slags husmoderafløsning for de ældre, som efter min mening indeholder interessante perspektiver. Man opnår der ved bl. a. at spare de meget store byggeudgifter, og de gamle får lov til at blive i deres egne lejligheder. Desværre gives der efter vor lovgivning i dag ikke statsstøtte